

Література

1. Грішнова О.А. *Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки*. - Київ: Товариство «Знання», КОО, 2001. - 254 с.

2. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. *Управління персоналом: Навч. посібник*. – К.: Кондор, 2004. – 304 с.

Воронка Юлія

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств і корпорацій Ляхович Л.А)

ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ: СУТНІСТЬ, ПОКАЗНИКИ ТА МЕТОДИ ЇЇ ВИМІРЮВАННЯ

Важливим фактором забезпечення конкурентоспроможності сучасного підприємства та необхідною умовою забезпечення ефективності виробництва є підвищення продуктивності праці. У широкому розумінні під продуктивністю праці розглядають бажання кожної людини вдосконалювати те, що вже існує. Тобто сьогодні людина здатна працювати набагато краще ніж учора, а вже завтра результати її роботи стануть ще кращими. Жива праця, яка використовується для виробництва нової продукції, призначена для створення нової вартості та перенесення робочого часу на знову створюваний продукт. Сутність підвищення продуктивності праці полягає в тому, що частка уречевленої праці зростає, а загальна кількість праці скорочується. У більш вузькому значенні продуктивністю праці трактується як результативність і ефективність витрат праці [1].

Сьогодні в теорії і практиці управління підприємством використовується низка різних методів та показників оцінки і вимірювання продуктивності праці. Традиційно вимірниками продуктивності праці вважаються показники виробітку і трудомісткості. Виріток – це загальна кількість продукції, яка виробляється за одиницю часу. Також це та кількість продукції, яка припадає на одного середньооблікового робітника чи працівника за цілий рік, квартал, місяць. Показник трудомісткості показує кількість витраченого часу на одиницю продукції. Взаємозв'язок між значеннями цих показників

обернений - при зростанні продуктивності праці буде скорочуватися трудомісткість. Однак дане скорочення відбувається не прямо пропорційно. Виріток збільшуватиметься набагато швидше ніж зменшуватиметься трудомісткість [2].

Щодо методів, то на сьогоднішній день не існує єдиного загально визнаного методу вимірювання продуктивності праці. Кожний з відомих методів має певні переваги і деякі недоліки, які суттєво ускладнюють процес вимірювання продуктивності праці.

Так при використанні натурального методу обсяг виконаних робіт буде виражатися тільки в натуральних одиницях. Саме даний метод здатний наочно охарактеризувати рівень продуктивності праці, однак він актуальний тільки для однорідного типу продукції. Недолік натурального методу полягає у тому, що при його використанні не можливо врахувати зміни обсягу незавершеного виробництва.

Трудовий метод передбачає, що обсяг виконаних робіт буде вимірюватися у відпрацьованих норма-годинах. Даний метод може застосовуватися для будь-якого виду продукції, однак він вимагає стабільності застосовуваних норм. Його особливість у тому, що він здатний абсолютно точно охарактеризувати зміни продуктивності праці. Однак показник продуктивності праці при трудовому методі жодним чином не залежить від встановлених цін на продукцію та не орієнтований на цінні детермінанти. Обмеженість застосування цього показника обумовлена тим, що він базується на використанні незмінних норм, що суперечить важливості перегляду норм залежно від рівня виконання організаційно-технічних заходів. Також більшість підприємців розраховують саме технологічну трудомісткість, яка показує затрати часу лише основних працівників [3].

На практиці найбільшого поширення набув вартісний метод вимірювання продуктивності праці. Він заснований на використанні вартісних показників обсягу виготовленої продукції. Вартісний метод дозволяє порівняти різнорідну продукцію з витратами на її виготовлення не тільки в межах одного підприємства чи галузі, але й економіки країни загалом. Розраховується цей показник як відношення обсягу виготовленої продукції до середньооблікової чисельності промислово-виробничого персоналу.

До переваг вартісного методу віднесено такі: можливість порівняння

різнорідної продукції з витратами на її виготовлення, використання при наявності багатонаменклатурного виробництва з широким асортиментом виготовленої продукції.

Отже, продуктивність праці – важливий показник економічної ефективності виробництва. Для її оцінки на більшості вітчизняних підприємств застосовують такі показники, як виробіток і трудомісткість, оскільки саме вони найкраще враховують зміни рівня продуктивності праці. Серед методів вимірювання продуктивності праці, то найбільшого поширення у практиці економічної діяльності підприємств набув вартісний метод.

Література

1. Гринчуцький, В.І. *Економіка підприємства: навчальний посібник [Текст] / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погріщук.* – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.

2. Грішнова О.А. *Економіка праці та соціально-трудова відносини: Підручник.-5е видання оновлене.* – К., 2011 – 390 с.

3. *Економіка праці: Підручник / За ред. проф. П.Е. Шлендера, проф. Ю.П. Кокіна.* – М.: МАУП. – 2003. – 592 с.

Вусата Яна

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного управління Жуковська А. Ю.)

КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ ТА МЕТОДИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Сутність інноваційної діяльності як процесу полягає у трансформації нових ідей і знань в об'єкт економічних відносин. Цей процес представляє собою складну багаторівневу систему економічних відносин, якій притаманні специфічні взаємозв'язки та закономірності. Головне завдання інноваційної політики держави – забезпечення збалансованої взаємодії наукового, технічного і виробничого потенціалів, розробка та впровадження механізму активізації інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва, поширення інновацій в усіх сферах національної економіки.

Можна виокремити наступні проблеми, які гальмують інноваційний розвиток економіки країни:

1. Відсутність фінансування та недостатньо ефективна державна інноваційна політика, що призводить до скорочення числа наукових працівників, ускладнює отримання економічної віддачі у вигляді завершених інноваційних пропозицій та їх реалізації у сферах економіки. Сучасні досягнення України в міжнародному вимірі конкурентоспроможності економіки, рівня розвитку і особливо ефективності функціонування національної інноваційної системи є недостатніми для забезпечення сталого розвитку економіки.

2. Наростаючий розрив міждисциплінарних зв'язків і циклу «фундаментальні дослідження – розробки – комерціалізація знань у виробництві». Врешті-решт це призвело до того, що більшість наукових установ стала скочуватися до реалізації політики консервації і тиражування тематики з метою виживання, а не для розвитку. Тому сьогодні до 75% вітчизняного наукового потенціалу використовується для підтримки вже досягнутого науково-технічного рівня економіки, лише незначна частина орієнтована на цілі оновлення на сучасному рівні наукових знань [3]. Проблема співвідношення та взаємозв'язку інновацій і інвестицій, взагалі, вимагає окремого аналізу. Як правило, саме інвестиція є безпосереднім носієм інновації, але реалізація інноваційної політики у несприятливому інвестиційному кліматі практично неможлива.

3. Проблема модернізації української економіки з метою підвищення технологічного рівня експорту та якісних характеристик вітчизняної продукції, яка постачається на внутрішній ринок, що необхідно для забезпечення конкуренції з імпортованими товарами не тільки за ціновими, але й за якісними характеристиками. Саме на виконання цього стратегічного завдання має бути спрямована інноваційна політика України [2].

Відповідно до статті 3 Закону України „Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки” визначено пріоритетними напрямами: фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави; інформаційні та комунікаційні технології; енергетика та